

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Асоціація міжнародного навчання та стажування «АМОС», м. Варна,
Болгарія**

**Навчально-науковий інститут права
Кафедра публічного права**

**ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ
СТАН ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

Збірник тез

ІХ Міжнародної науково-практичної конференції

*присвяченої науковій школі заслуженого юриста України,
професора, доктора юридичних наук Віктора Тарасовича Білоуса*

26 жовтня 2023 року

Ірпінь

2023

УДК 336.1(477)(063)
ББК 65.9(4Укр)261я431

Ф59

Рекомендовано до видання
Вченою радою Навчально-наукового інституту права
Державного податкового університету
від 06 листопада 2023, протокол № 6

Редакційна колегія:

Віктор БІЛОУС, д.ю.н., професор, заслужений юрист України;
Марина ГЛУХ, к.ю.н., доцент; Олена МЕЛЬНИК, к.ю.н., доцент

Ф 59

Фінансова безпека України: сучасний стан правового регулювання та перспективи розвитку: матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої науковій школі заслуженого юриста України, професора, д.ю.н. Віктора Тарасовича Білоуса. м. Ірпінь, 26 жовтня 2023 року. Ірпінь: Державний податковий університет, 2023. 312 с.

Тези подаються в авторській редакції.

*Організатори конференції не несуть відповідальності
за зміст поданих матеріалів.*

УДК 336.1(477)(063)
ББК 65.9(4Укр)261я431
© Державний податковий університет, 2023

ЗМІСТ

Ариштевич О.В. Перспективи міжнародно-правової співпраці з податкових питань в Україні.....	11
Афонін Т.В. Проблеми правового регулювання трансфертів у бюджетній системі України.....	15
Білецька Д.С., Василенко Д.О. Фінансово-правова відповідальність.....	17
Білоус В.Т., Тернущак М.М. Категорія «фінансова безпека держави» у теоретико-правовому вимірі.....	23
Боднарчук О.Г. Законодавче та державне регулювання питань забезпечення фінансової безпеки держави в умовах воєнного стану.....	26
Бойко-Слобожан О.О. Фінансова безпека України в умовах воєнного стану.....	30
Бортник Н.П. Продовольча безпека у контексті економічної та фінансової безпеки держави.....	33
Бригінець О.О. Проблеми правового регулювання безпеки сучасної банківської системи України.....	35
Бугера Д.М. Значення та місце податкової безпеки в системі фінансової безпеки України.....	38
Видинчук М.А., Мельник О.П. Особливості оподаткування криптовалют: проблеми та перспективи регулювання.....	40
Гаврилюк В.С. Перспективи розвитку фінансової політики в умовах воєнного стану.....	43
Галушка С.І. Правові проблеми практивзації неподаткових доходів бюджетів.....	47
Голуб Х.А. Податкова система Швейцарії: досвід для України.....	49
Горайчук А. С. Використання бюджету в сучасних умовах.....	53
Гулієва З.Н., Корж Т.С. Фінансова безпека держави в умовах воєнного стану.....	57
Демчук М.В. Правове регулювання фінансового ринку України в умовах воєнного стану.....	61

Депутат Є.В. Оптимізація взаємодії органів державної влади та НБУ у сфері фінансової безпеки банків.....	66
Димчуков В.М. Безпека банківської системи як складова фінансової безпеки держави.....	69
Дронова А.А. Військові адміністрації та їх значення для фінансової безпеки держави.....	73
Єроменко А.Р. Правове забезпечення фінансової безпеки держави в умовах воєнного стану.....	76
Жовтий В.О. Роль фінансового права під час фінансових криз та відновлення економічної стабільності.....	80
Зайчук Л.М., Куріло Т.О., Податкова підтримка навчання: правове регулювання в Україні та іноземний досвід.....	84
Зінюк І.В. Вплив податкової політики на фінансову безпеку України в умовах воєнного стану.....	88
Зубко Х.О. Особливості валютного регулювання в сучасних умовах.....	91
Ільніцька О.Р., Лущик М.В. Фінансове законодавство як підстава забезпечення національної безпеки України в умовах воєнного стану.....	95
Інгульська Д.А. Правове регулювання криптовалюти в Україні.....	100
Калюжна К.В., Басараб О.А. Забезпечення фінансової безпеки в Україні в умовах воєнного стану.....	103
Карауш А.Ю. Адміністрування митних платежів в Україні.....	106
Карпов О.В. Особливості кримінальної відповідальності за порушення бюджетного законодавства.....	110
Касьяненко Л.М. Податково-правове стимулювання розвитку економіки.....	112
Кириченко К.О. Характеристика недобросовісної конкуренції та як захистити від неї підприємство.....	117
Климчук С.В., Гарбінська-Руденко А.В. Правове регулювання криптовалюти в Україні.....	121

Ковальчук Д.О., Голодюк Д.А. Правові аспекти криптовалюти в Україні.....	124
Ковбасюк В.С. Роль державної податкової служби у забезпеченні податкової безпеки держави.....	128
Коломієць Д.В. Правова основа діяльності бюро економічної безпеки як органу, що забезпечує фінансову безпеку держави.....	132
Кондратюк В.В. Особливості валютного регулювання в умовах воєнного стану.....	136
Корнева Т.В., Сірочук І.В. Валютний контроль під час переміщення товарів через митний кордон України.....	140
Косар А.О., Сокол Н.В. Значення фінансової безпеки суб'єктів господарювання в умовах війни.....	144
Костиріна М.С., Риженко А.М. Фінансова безпека як основна функція держави на сьогоднішній день.....	148
Кузьмик М.М. Правові проблеми діяльності державної казначейської служби України.....	151
Лазаренко Д.О. Особливості фінансового моніторингу в період дії воєнного стану.....	154
Лазаренко Д.О. Валютні обмеження введенні в результаті дії воєнного стану.....	157
Липницька А.М. Правове регулювання та аналіз механізмів боротьби з фінансовою корупцією як складової фінансової безпеки України.....	160
Лугіна Н.А., Лугін С.В. Значення органів національної поліції у забезпеченні фінансової безпеки держави.....	163
Любовець Д.О. Механізми моніторингу та контролю над міжнародною фінансовою допомогою в Україні.....	166
Лямзіна О.В., Чичик Д.Ю. Характеристика виникнення податкового обов'язку та його особливості.....	169
Мазур Т.С., Федан Л.О. Фінансова безпека підприємства в сучасних економічних умовах.....	173

Миколаєнко П.М. Адміністрування податкових надходжень до бюджету в умовах війни.....	176
Михайлюк М.М. Суд, як суб'єкт забезпечення економічної безпеки держави.....	180
Немировська П.В. Проблеми фінансової безпеки в сучасних умовах функціонування.....	183
Новицький А.М. Фінансова безпека: глобалістичні виклики сьогодення.....	186
Олійник І.Л. Податкові пільги та їх вплив на стимулювання господарської діяльності.....	190
Паланська Б.І. Корпоративне шахрайство: причини виникнення та напрями боротьби.....	193
Пахолок В.Я. Податок на прибуток підприємства: особливості впровадження та зміни на період воєнного стану.....	198
Петрук В.П., Шаркова В.С. Фінансово-правове регулювання технології блокчейн: стан та перспективи використання криптовалют.....	202
Половко С.М. Актуальні питання правового регулювання безпеки існуючої банківської системи України.....	205
Попіль А.П. Податкова система України: роль в економічному розвитку та фінансовій безпеці.....	208
Прутенський К.І. Економічна безпека регіону як складова національної безпеки України.....	211
Романенкова А.Ю. Вплив на фінансову безпеку України корупційних проявів при державних закупівлях.....	215
Самгородська С.В. Фінансовий контроль в умовах воєнного стану.....	219
Севастьяненко О.В., Бідалова К.С. Ставки майнових податків як елемент юридичного складу податку. Проблемні питання справляння майнових податків в умовах воєнного стану.....	224
Сержантова В.О. Бюджетна безпека України у 2023 році в умовах війни..	228

Сидоренко Д.С., Минюк О.Ю. Взаємодія національної поліції з іншими суб'єктами забезпечення фінансової безпеки держави.....	231
Сластьоненко О.О., Лаговська Н.В. Фінансова безпека в умовах воєнного стану.....	235
Сторожук А.О. Забезпечення кібербезпеки під час здійснення валютних операцій.....	238
Субіна Т.В., Орловський Я. Особливості інформаційної безпеки банківських установ.....	242
Теребейчик Ю.Р. Податкова складова фінансової безпеки держави.....	245
Терновий Б.В. Правовий статус державної митної служби України в забезпеченні фінансової безпеки держави.....	249
Тернушак М.М. Забезпечення юридичної безпеки в Україні в умовах воєнного стану.....	253
Ткачук В.В. Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України в контексті забезпечення фінансової безпеки держави.....	255
Топчій В.В. Кримінально-правові аспекти фінансової безпеки держави....	259
Федорук М.І. Особливості бюджетних правовідносин в умовах воєнного стану.....	262
Фірскіна К.М. Зовнішні загрози фінансової безпеки підприємств України.....	266
Франко І.Ю. Забезпечення фінансової безпеки банківської установи.....	270
Цикалюк В.О. Воєнний стан та його вплив на фінансову безпеку України.....	274
Цимбалюк А.В. Фінансова безпека в системі економічної безпеки України.....	278
Чемеріс Р.О. Деякі питання щодо декларування про майновий стан та доходи.....	281
Чорноіван Я.С. Аналіз сутності фінансової безпеки України та країн європейського союзу.....	286

Шаповалов Д., Коваленко Л.П. Особливості основних стабілізаційних напрямів фінансової безпеки.....	290
Шаповалова А.О., Біленко А.І. Деякі питання державного фінансового контролю.....	294
Швайко І.Є. Правові засади здійснення фінансового контролю.....	299
Шопіна І.М. Корпоративна доброчесність правоохоронних органів як умова забезпечення фінансової безпеки держави.....	303
Ятчук Р.С., Бойко-Слобожан О.О. Правові засади фінансового контролю. здійснення фінансового контролю.....	306
Яцюк С.О. Особливості розслідування кримінальних правопорушень в банківській сфері.....	310

**Олександра ІЛЬНИЦЬКА,
Маргарита ЛУЩИК,**
здобувач вищої освіти першого
(бакалаврського) рівня
Навчально-наукового інституту права
Державного податкового університету
Науковий керівник:
Олена БОЙКО-СЛОБОЖАН,
кандидат юридичних наук, доцент
доцент кафедри публічного права
Державного податкового університету

ФІНАНСОВЕ ЗАКОНОДАВСТВО ЯК ПІДСТАВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Фінансова безпека держави є важливою складовою національної безпеки. Вона забезпечує економічний розвиток країни, суверенітет і цілісність держави, а також достойний рівень життя громадян. В умовах воєнного стану фінансова безпека набуває особливого значення, оскільки від неї залежить успішне ведення бойових дій, відновлення економіки та забезпечення соціальних гарантій громадян.

Захист національних інтересів України в умовах воєнного стану вимагає впровадження комплексу оборонних заходів, які обумовлені можливостями країни надавати стале фінансування цим заходам. У Стратегії воєнної безпеки України "Воєнна безпека – всеохоплююча оборона," затвердженій Указом Президента України від 25 березня 2021 року № 121/2021, визначено, що принцип оборонної достатності передбачає "фінансування та забезпечення оборонного потенціалу держави на рівні, який забезпечує можливість протистояти збройній агресії проти України, враховуючи поточну ситуацію та перспективи безпекового середовища у світі та регіоні біля України"[1] .

Окрім цього, згідно дослідженню В. Білоуса про правові гарантії фінансової безпеки з надання допомоги Україні після війни, можна також визначити інші джерела фінансової допомоги Україні в умовах воєнного стану, зокрема: двосторонньої допомоги, що реалізовуватиметься за рахунок таких

форм як гранти, кредитні гарантії, кредити, натуральні внески. Також фінансової підтримки міжнародних інституцій, конфіскованих російських активів та залучення приватних інвестицій [2].

Тому, надійне та систематичне фінансування потреб у сфері оборони, що ґрунтується на виконанні відповідних нормативних актів, є важливою умовою для досягнення перемоги над ворогом та забезпечення національної безпеки. З цієї точки зору, визначення сутності фінансового законодавства необхідно для ефективної правозастосовної діяльності у сфері фінансування оборони.

Тлумачення визначень "законодавство" та "фінансове законодавство" є об'єктом дослідження в галузі правової науки. Існують відмінності в їх розумінні, але є обґрунтування у вивченні фінансового законодавства як структурованого набору нормативно-правових актів, які регулюють фінансову діяльність держави. Оскільки впорядкованість та взаємодія є ознаками системності, то їх наявність у нормативно-правових актах, що стосуються фінансової діяльності держави, відзначає систему фінансового законодавства. Систему фінансового законодавства формують такі елементи, як Конституція України, міжнародні договори, закони та підзаконні нормативно-правові акти, які регулюють процес формування, розподілу та використання централізованих та децентралізованих фондів коштів з метою забезпечення всіх аспектів фінансової діяльності держави.

В умовах воєнного стану, процес створення законів пов'язаний з їх практичним використанням, і цей процес вимагає двох важливих аспектів. З одного боку, це включає в себе стеження за належним та систематичним фінансуванням важливих витрат держави. З іншого боку, це означає проведення моніторингу щодо ефективності дії нормативних актів, що складають фінансове законодавство.

Переконані, що важко не погодитися з тим, що, практика фінансування сфери оборони та військової справи свідчить про нескоординованість і недосконалість розподілу фінансових ресурсів та невідповідність вимогам бюджетного законодавства. Наприклад, звіт Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Дмитра Лубінця, за 2022 рік показує, що до

Уповноваженого надійшло колективне звернення особового складу однієї із військових частин територіальної оборони Київської області щодо неповних виплат грошового забезпечення та додаткової винагороди, встановленої постановою КМУ від 28.02.2022 р. № 168 «Питання деяких виплат військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу, поліцейським та їх сім'ям під час дії воєнного стану». У зверненні зазначалось, що військовослужбовці проходили військову службу в районах бойового зіткнення та брали безпосередню участь у бойових діях та забезпеченні здійснення заходів з національної безпеки і оборони, відсічі та стримуванні збройної агресії країни окупанта, однак з червня 2022 р. вказану вище додаткову винагороду отримали не в повному обсязі [3]. Також існують випадки, коли рішення суду, що набрали законної сили, щодо перерахунку пенсій, виплат пільг та інших фінансових зобов'язань держави, не виконуються через нестачу державних коштів.

У цьому контексті, комплексний підхід до вирішення цих питань включає в себе:

- здійснення обліку (Агентство з управління державним боргом України) та аудиту реального стану заборгованості (Казначейство);
- здійснення обліку та аудиту пільг, їх скорочення (Мінсоцполітики);
- завершення перегляду мораторіїв, що ускладнюють виконання судових рішень (Мін'юст);
- визначення переліку об'єктів державної власності, що мають стратегічно важливе значення для економіки і безпеки держави, на які неможливо звернути стягнення (Мінстратегпром);
- внесення змін до переліку суб'єктів, визначеного ч. 1 ст. 2 Закону України «Про гарантії держави щодо виконання судових рішень», із зазначенням, що держава гарантує виконання рішення суду про стягнення лише щодо боржника;
- збільшення бюджетних призначень на виконання рішень судів (Мінфін);

- встановлення пропорційної персональної фінансової відповідальності керівника (Мін'юст);
- здійснення відповідних заходів із цифровізації виконавчого провадження (Мін'юст) [4].

Із цих позицій корисним є впровадження моніторингу фінансового законодавства. Мін'юст пропонує впровадити нову політику моніторингу законодавства на діджитал-платформі «Онлайн-моніторинг», яка передбачає повністю цифровий процес підготовки міністерством звіту про виконання нормативно-правових актів. Як указано в документах Мін'юсту, «це репрезентативний та ефективний інструмент для опитування стейкхолдерів, гнучкі налаштування анкет, а також можливість ввести розділ “Пропозиції”, тобто забезпечити права кожного долучитися до написання нормативно-правових актів для подальшого опрацювання фахівцями» [5]. Серед основних переваг платформи – публічність, ефективність і зручність, що особливо важливо під час відстеження виконання фінансового законодавства у воєнні часи, оскільки фінансування оборони, як і відшкодування шкоди постраждалим, є актуальним завданням.

Можна дійти висновку, що, завдяки підтримці проєкту Міністерства юстиції щодо впровадження цифрової платформи для обговорення доцільності ухвалення нормативно-правових актів та їх виконання, важливо зауважити, що у сфері фінансового законодавства, особливо враховуючи вагомість вчасного виконання фінансових зобов'язань держави для забезпечення національної оборони, необхідно використовувати примусові заходи, як адміністративні інструменти для забезпечення дотримання фінансового законодавства. Важливо враховувати, що бюджетний кодекс України гарантує фінансування стратегічно важливих напрямків розвитку держави, і його належне виконання встановленого обсягу є ключем до забезпечення легальності та справедливості при розподілі та використанні бюджетних коштів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Про Стратегію воєнної безпеки України: Указ Президента України №121/2021 про Рішення Ради нац. безпеки і оборони України від 25.03.2021 р. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1212021-37661> (дата звернення 24.10.2023).

2. Білоус В.Т., Тернущак М. М. Правові гарантії фінансової безпеки з надання допомоги Україні після війни. Економіка. Фінанси. Право. 2022. № 8. 5-9 с.

3. Щорічна доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини про стан дотримання та захисту прав і свобод людини і громадянина в Україні за 2022 рік. Київ, - 2022. - 242 с. URL: <https://ombudsman.gov.ua/report-2022/> (дата звернення: 24.10.2023).

4. Моніторинг законодавства – 2022: виконання судових рішень. Міністерство юстиції України: офіц. сайт. 07.02.2023. URL: <https://minjust.gov.ua/news/ministry/monitoring-zakonodavstva2022-vikonannya-sudovih-rishen> (дата звернення 24.10.2023).

5. Моніторинг законодавства – в один клік: презентуємо діджитал-платформу «Онлайн-моніторинг». Урядовий портал : офіц. сайт. 09.02.2023. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/monitorynh-zakonodavstva-v-odyn-klik-prezentuiemo-didzhytal-platformu-onlain-monitorynh> (дата звернення 24.10.2023).